

Člověk míní, život mění... aneb všechno bylo (a je) jinak

Určitě jste to zažili už mnohokrát, ráno se probudíte a snad ještě vleže v duchu procházíte, co máte ten den nalinkováno v diáři... A pak se stane něco, co všechny vaše plány převrátí naruby. Ve čtvrtek 24. února jsem si udělal v hlavě pomyslný rozvrh a cestou do kanceláře Komory na Národní jsem si sumarizoval podrobnosti formulací do věcného záměru novely zákona o advokacii, vypořádání připomínek k dalším legislativním návrhům, přemýšlel o podkladech pro jednání o Sjezdu českých právníků a možných funkcionalitách nového webu ČAK...

Dávno už jsem si zvykl na to, že nečekané provozní, technické, zdravotní a obyčejně lidské problémy dokážou zhatit jakékoliv plány, a stalo se mi (nám) to už tolikrát, že to nestojí ani za řeč.

Co se stalo tentokrát však bylo zcela jiné. Dnes všichni víme, že datum 24. 2. 2022 se zapíše do dějin podobně černě jako 15. března 1939 nebo 11. září 2001.

Zásadní agenda ČAK se v odlesku aktuálních zpráv o ruském útoku na Ukrajinu stala zcela malichernou a vše šlo stranou. Počáteční šok však rychle vystřídala akce a na Kaňkově paláci zavlála ukrajinská vlajka, alespoň jako první symbol solidarity. Mimochodem, umístěna je hned vedle památníku boje za naši nezávislost z listopadu 1989.

Vše ostatní následovalo takřka vzápětí. Snažili jsme se získat co nejvíce relevantních zpráv o tom, co se děje na ukrajinském území a jak jsou na tom zdejší advokáti. Hned v prvním vybombardovaném mrakodrapu přišla o vše naše kolegyně, ukrajinská právnička. A to byl pochopitelně jen začátek. Ač nejsme erudovanými prognostiky, bylo jasné, že tato naší generací nepoznaná situace, přinese spoustu složitých a životy ohrožujících momentů, ale také specifických a často úplně nových právních problémů.

Dnes už víme, že jsme se bohužel nemýlili. Když se ohlédnu zpátky, jsem rád, že jsme s pomocí (byť v dějinném kontextu možná drobnou) začali okamžitě. A že advokátky a advokáti nám v tom velmi pomohli. Hned na první výzvu představenstva obratem nabízeli pomoc uprchlíkům, kteří se už dostali k nám, advokátům, kteří zůstávali na Ukrajině, i českým kolegům, kteří se potřebovali rychle zorientovat v příslušném právu, aby pak sami mohli dál pomáhat...

Od začátku bylo jasné, že hlavní rolí Komory bude pokusit se pomoc smysluplně koordinovat.

Začali jsme seznamem advokátů-odborníků s potřebnou specializací, a ten jsme obratem rovněž publikovali na webu a v Advokátním deníku.

Během prvních několika hodin a dnů se na adrese help.ukraine@cak.cz přihlásily stovky dobrovolníků, a k datu vzniku tohoto textu seznam čítal již více než 300 jmen advokátek, advokátů a kanceláří z celé republiky. Seznam Komora stále aktualizuje, takže nabízená advokátní PRO BONO pomoc je stále platná. Ukázala se také naléhavá potřeba zpřístupnit seznam široké veřejnosti, prostě dostat informaci o něm víkend nevíkend kobercově na co nejvíce míst a institucí, na něž se ukrajinští občané při příchodu do ČR obraceli, aby pomoc našla co nejrychleji správné adresáty.

Myslím, že se to za přispění zaměstnanců Komory podařilo, protože nabídka služeb našich kolegů se rázem stala součástí mnoha manuálů pro ukrajinské uprchlíky a je i dnes k dispozici v nejdůležitějších odkazech na internetových stránkách zainteresovaných institucí a organizací.

V řádu hodin se vzedmula vlna solidarity českých advokátů i advokátek, kteří měli zájem pomáhat i finančními prostředky - nejen obecně, ale i přímo našim ukrajinským kolegům-advokátům. Bylo proto logickým krokem i rychlé zřízení transparentního účtu ČAK 123-5435840247/0100 s názvem ADVOKÁTI UKRAJINĚ. K datu vzniku tohoto textu, tedy za první dva týdny jeho existence, se na něm sešly téměř tři miliony korun.

První dva miliony odešly po rozhodnutí představenstva na žádost viceprezidenta Ukrajinské národní advokátní komory na její speciální účet a budou použity na podporu postižených ukrajinských advokátů a jejich rodin a k další humanitární pomoci. Transparentní účet ADVOKÁTI UKRAJINĚ zůstává nadále otevřen k poskytnutí další pomoci v budoucnu.

Opětovně chci na tomto místě zopakovat, jak nesmírně si představenstvo ČAK váží všestranné pomoci advokátů a že cítí samozřejmě velkou zodpovědnost za to, aby se peníze dostaly k těm nejvíce potřebným. Proto bych chtěl všechny dárce ujistit o tom, že jsme v přímém spojení s viceprezidentem Ukrajinské národní advokátní komory Valentynem Hvozdiem, jenž se podílel na zřízení správní rady zmíněného účtu, která má napomoci lepší koordinaci charitativní pomoci rodinám postižených ukrajinských advokátů.

Další důležitý krok jsme viděli v rychlém „dovzdělání“ advokátů. Bylo nám jasné, že ne všichni, kteří nabídli pomocnou ruku, mají také dostatečné zkušenosti a znalosti v potřebných právních specializacích, ostatně sami nám to avizovali.

Vyzvali jsme proto odborníky ze sféry akademické, soukromé či státní, kteří byli ochotni podílet se na odborné debatě k nově se objevujícím právním otázkám i na specifickém vzdělávání zapojených advokátů. V rekordním čase se Komoře podařilo zajistit online semináře pro dobrovolníky (hned toho prvního se zúčastnilo 275 kolegů!), aby jimi poskytovaná právní pomoc byla na co nejvyšší úrovni.

Kolegů ochotných podpořit naše východní sousedy v jejich těžkých chvílích není nikdy dost, a proto jsme se i jménem českých advokátek a advokátů připojili k prohlášení Mezinárodní advokátní komory (IBA), Rady evropských advokátních komor (CCBE) i Mezinárodní asociace právníků UIA a Mezinárodní asociace mladých právníků (AIJA), které rovněž jednohlasně a důrazně odsoudily ruskou invazi na Ukrajinu.

Vedení Komory ale muselo a musí operativně řešit i závažné problémy svých členů, například advokátní úschovy vedené u Sberbank CZ. Komora opakovaně jednala na vládní i parlamentní úrovni a vysvětlovala specifika těchto účtů. Zástupci ČNB, MF ČR a GSFT však prostor pro odlišný režim uspokojení pohledávek z advokátních úschov neviděli, a to s poukazem na platné právní předpisy a právo EU. Proto bude řešení problémů úschov složité, mnohdy asi i sporné, a do budoucna se v této oblasti neobejdeme bez zákonných změn, což je další úkol pro ČAK.

V advokacii pracovně žiji už déle než čtvrt století, v Komoře působím třetí funkční období a troufám si tvrdit, že český advokátní stav znám. Byl jsem si jistý, že advokáti budou Ukrajině pomáhat, že se aktivně zapojí. Ale na tak široký záběr pomoci jsem vůbec nepomyslel. Advokáti pomáhají i zcela nezávisle a samostatně v mnoha dalších oblastech. Pro Ukrajince spustili informační web www.helpukraine.cz s nonstop infolinkou, koordinují podporu na regionální úrovni ve svých městech, zapojili se jako posádky humanitárních transportů, finančně přispívají křížem krážem v nejrůznějších sbírkách, nabízejí bydlení nebo poskytují pracovní prostor pro kolegy, kteří se z Ukrajiny přesunuli do Čech a chtějí tu co nejdříve začít pracovat.

Jsem hrdý na to, že máme ve svých řadách takové kolegy, kteří ve vypjaté situaci nezklamou a umí vyjádřit solidaritu a ochotu nezištně pomoci. Děkuji jim jménem svým i celého představenstva ČAK!

Nezbývá než doufat, že neomluvitelný válečný akt, který zaskočil celý svět, nebude trvat příliš dlouho a naše pracovní plány znovu budou měnit jen běžné životní okolnosti. A že budeme mít co možná nejdříve znovu svůj každodenní obyčejný život. A v tom advokátním bude největší prohranou bitvou ta soudní a jedinými zbraněmi budou opět jen zákony a jejich paragrafy.

Mgr. Robert Němec, LL.M.,
partner, PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář,
předseda České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 1/2022

Další články:

- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)
- [Právní vzdělání v cizině: Za hranicí učebnic](#)